

dalom kommunikációjában, az információ hozzáféréseinek biztosításában, és egyes területeken az e-ügyintézést is lehetővé teszi. „Az okos város magasabb szint: itt az ICT már városmenedzsmet-eszközként jelenik meg, a hangsúly a költséghatékonyságon, a megbízhatóságon és az együttműködésen van” – árnyalja a képet dr. Lados.

A technológia önmagában kevés

Az intelligens város fogalma már 20 éve megjelent a szakirodalomban, az e-kormányzás előképeként, s akkor a kétirányú kommunikációt jelentette a kormányzat és a lakosság között. Ez az elgondolás egészült ki az ENSZ 1992-ben, Rio de Janeiróban rendezett Környezet és Fejlődés konferenciáján (Föld-csúcs). Egyebek mellett ekkortól vált széles körben elfogadottá a fenntartható fejlődés, mint alapkövetelmény. Dr. Lados szerint az okos város egyben átláthatóbb is: „Nem szabad csak a technológiára szorítkozni. Ez csupán egy eszköz arra, hogy jobbá tegyük a világot.” Az okos város kialakítása demokratikusan, a közösséget bevonva kell, hogy történjen. Szükséges

egy helyi politikai konszenzus, amely abban fejeződik ki, hogy a városvezetés, a város jövőképeként jelzi, hogy egy okos város modell megvalósítását kezdeményezi partnerségben a polgárokkal. Ez a partnerség azt jelenti, hogy a fejlesztési elképzelések nem csak a városvezetés részéről fogalmazódhatnak meg, hanem városvezetés és -menedzsmet képes befogadni a polgárok, a civilek felől érkező kezdeményezéseket is. Tehát mind a kezdeményezéseket és a megvalósítás tekintve érvénysül az együttműködés. „Az okos várost nem lehet kizárólag csak felülről megvalósítani, mert egész egyszerűen nem fog működni. Hiába épít a város mondjuk egy elektronikai jelzőrendszerrel a közművek meghibásodásának gyors észrevételére és kijavítására, ha a polgárok erről nem tudnak vagy kényelmetlennek tartják a használatát, akkor nem fogják igénybe venni” – véli a szakember.

A Lechner Tudásközpont útmutatója szerint az okos várossá válás a folyamatos fejlődés és fejlesztés útja, ennek kereteit – a fejlesztések tervezésének, megvalósításának és hosszan tartó fenntartásának módját – a folyamat elején kell lefektetnie a város vezetésének. Annál is inkább, mert

az „okos városos” fejlesztések jellemzően hosszú távú, sokszor költséges, ugyanakkor előbb-utóbb megkerülhetetlenné váló beruházások a települések életében. A külföldi tapasztalatok azt mutatják, hogy nem szerencsés csak önkormányzati szereplőkre bízni a feladatok koordinálását. A lakossági részvétel mellett elengedhetetlen a szolgáltatások technikai fejlesztését biztosító szolgáltatók bevonása is.

Nagyvárosokban életképesebb

Ha a klímaváltozás prognosztizálható hatásait, a környezeti fenntarthatósággal összefüggő követelményeket is figyelembe vesszük, akkor a nagyvárosok a legproblémásabb területek. A szolgáltatók számára is ez az ígéretesebb piac, de számos program úgy indul el, hogy egy-egy városrészt tekintenek kísérleti terepnek, és az ott megszerzett tapasztalatokat viszik tovább, nagyobb dimenzióba helyezve őket. Ezzel együtt hiába működik valahol egy mintaprogram, ha az nem érik be. Szolnokon a T-Systems vezette be a T-City programot, melynek fő célkitűzése, hogy az élet minden terüle-

tén - egészségügy, oktatás, közigazgatás, turizmus, kultúra, közlekedés, gazdaság - bemutassa és kiaknázza az információs és kommunikációs technológiák adta lehetőségeket. A szolnoki projektben „a jövő városát” építik, amely nemcsak a kényelmi szolgáltatásokat, a biztonsági megoldásokat, a közvilágítás optimalizálását és a digitális kompetenciák fejlesztését foglalja magában, hanem számos olyan egyéb apróságot is, mint a „hol hagytam az autóm” alkalmazás vagy a városkártya, amellyel a buszjegy is kifizethető. Ennek ellenére a Telekom-csoport a koncepciót egyelőre nem tudta más városokban értékesíteni.

„A hazai fejlesztések mozaikszerűek. Sok esetben nem a valós szükséglet alapján kezdenek bele egy-egy, az okosváros-koncepcióba illeszthető programpont megvalósításába, hanem pályázati forrásokra alapozva a szolgáltató kínálatából szemezgetnek” - beszél egy lehetséges magyarázatról dr. Lados, de azért akadnak ígéretes - egy későbbi okos városba is beilleszthető - hazai kezdeményezések. Veszprémben online panaszkezelő rendszert vezettek be, Győrben, Sopronban, Szolnokon és Pécsen intelligens közlekedési rendszereket fejlesztettek. Győrben már 2001-ben megalkották az egyik első hazai városi szintű információstársadalom-stratégiát, Intelligens Győr címmel. A smart city stratégia kialakításának kulcsa az egyedi adottságokon és szükségleteken alapuló sorrendiség lenne. A tudásközpont útmutatója ezt úgy fogalmazza meg, hogy az okosváros-fejlesztési modell 4 fő munkarészből áll: a megvalósítás keretrendszere fekteti le, hogy melyek a fejlesztési program sikeres tervezésének, megvalósításának és hosszú távú fenntartásának zálogai. A helyzetelemzés tartalmazza a település korábbi stratégiai és fejlesztési célrendszerének

Milyen az okos város?

A Lechner Tudásközpont kisokosa

1. Nyitott és együttműködő: A megfelelő okosváros-stratégia megfogalmazza azokat a kereteket, amelyek a város működésének folyamatos fejlesztését és a szükség szerinti beavatkozást biztosítják, és egy átlátható tervezési-döntéshozatali folyamatot hoznak létre. A város életének szereplői magukénak érzik.

2. Városlakó- és vállalkozás-központú: Az okosváros-stratégia a városlakók és vállalkozások várossal és annak működésével kapcsolatos elvárásaira és igényeire épít, kiter a kreatív és aktív részvételt elősegítő lehetséges ösztönzőkre. A város működésének átalakítása nem pusztán a városlakókért és a vállalkozásokért, hanem velük együtt történik.

3. Részvételen alapul: A stratégia befogadó jellegű, a helyi igényekre és elképzelésekre épít, amelyekhez bizonyított a város szereplőinek, közösségeinek és vállalkozásainak hozzájárulása és támogatása.

4. Integrált: A helyi szereplők igényeire adható megoldásokat úgy koordinálja, hogy figyelembe veszi a meglévő városi, nemzeti vagy EU-s programokat, forrásokat.

5. Gazdaságilag fenntartható: Következésképpen épít a város erőforrásaira, adottságaira, a helyben fellelhető tudásra, a bevonható forrásokra, miközben megoldásokat keres a feltárt gyengeségekre és veszélyek kiküszöbölésére.

6. Digitális: Megmutatja, hogy miként történik majd a város és a benne élő, dolgozó emberek és szervezetek digitális integrációja, s megfogalmazza a város céljait a meglévő és keletkező digitális vagyonnal kapcsolatban.

7. Realisztikus: A jó okosváros-koncepció egyértelmű, mérhető, a fejlesztési irányok, illetve a cselekvési terv logikus és megvalósítható.

összefoglalását, a SWOT- (vagy GYELV-) analízist, és a tudásközpont készítette városértékelést. A stratégia munkarész tartalmazza az okos város jövőképet, az ezt megalapozó célrendszert és a forrástérképet. A cselekvési terv már a konkrét intézkedésekről és projektekről szól, a hozzá tartozó finanszírozási és kockázatkezelési modellel és a létrejövő értékeket, valamint a működést felügyelő monitoringrendszerrel.

Mire nem jó az okos város?

A legtöbb városban elsők között az energiahatékonysági megoldások, a közvilágítás LED-alapúvá tétele vetődött fel mint okosváros-elem. „A költségmegtakarítás fontos, de ez még nem okos megoldás. Ak-

kor lesz az, ha a lámpatesteket felszerelik mérőeszközökkel, amelyek információt adnak a rendszernek, ami alapján a működés módosítható, így a fényviszonyok függvényében szabályozhatóvá válik. Mindezt úgy, hogy figyelembe veszik a lakosság biztonságérzetével kapcsolatos észrevételeket: éjjel a külvárosban minimális a forgalom, de az arra haladókat megnyugvással tölti el, ha már messziről látják, nincs mitől tartaniuk. Hasonló a helyzet a közintézményeken elhelyezett napkollektorral: az energiagazdálkodás hatékonyságát növeli, de smart akkor lesz, ha beépítenek egy gridet, ami összeköti a fogyasztókat, s oda »küldi« az energiát, ahol éppen szükség van rá” - mutat rá az összetettebb megoldások szükségességére dr. Lados Mihály.

Hirdetés

Hirdessen a Mérnök Újságban!

A folyóirat havonta a Magyar Mérnöki Kamara 18 500 tagjához jut el.

A hagyományos hirdetési lehetőségeken túl lehetőséget biztosítunk szponzorációs, PR jellegű megjelenésekre a tematikus tartalomhoz kötődően.

Részletes információ: Sósuti Ágnes hirdetési koordinátor • Tel.: 061-461-1475 • E-mail: hirdetes@hetivalasz.hu

A részletes médiaajánlat, anyagleadási paraméterek és az általános hirdetési szerződéses feltételek megtalálhatók

a valasz.hu/mediaajanlat_cikkek weboldalon.